

7. Η Προσευχή μιας Μεθυσμένης

Ανάγνωσμα: Α΄ Σαμουήλ 1:9-2:9.18-21

ΕΡΟΥΜΕ πως υπάρχουν τα λόγια των μεθυσμένων (*κουβέντες του κρασιού*), τα τραγούδια των μεθυσμένων ή «τραγουδία του κρασιού», οι καβγάδες των μεθυσμένων και άλλα τέτοια, αλλά δεν ξέραμε ότι στη Βίβλο υπάρχει και η προσευχή μιας μεθυσμένης. Ξέρουμε για τα κατορθώματα του μεθυσμένου Νώε ή του μεθυσμένου Λωτ αλλά όχι για την προσευχή της «μεθυσμένης» Άννας, της μάνας του Σαμουήλ. Βέβαια κάτι τέτοιο δεν υπάρχει, γιατί η Άννα δεν ήταν μεθυσμένη αλλά θεωρήθηκε μεθυσμένη.

Για τους Ιουδαίους η Άννα είναι κεντρικό πρόσωπο όσον αφορά την προσευχή. Στην ιουδαϊκή πρωτοχρονιά (το *Ροσ Χασαμάχ*) η ιστορία της διαβάζεται σαν ένα από τα κύρια αναγνώσματα της ημέρας. Σήμερα θα δούμε κι εμείς την ιστορία της και θα προσπαθήσουμε να βγάλουμε συμπεράσματα για τη ζωή μας. Η ιστορία είναι γνωστή γενικά, όπως τη διαβάσαμε, αλλά πρέπει να δούμε και κάποιες πληροφορίες που θα μας εξηγήσουν καλύτερα το ιστορικό και πραγματικό πλαίσιο της ιστορίας, προτού μπούμε στα διδάγματα που μας δίνει η προσευχή της «μεθυσμένης».

A. ΟΙ ΘΕΣΜΟΙ ΣΤΟΝ ΙΣΡΑΗΛ.

1) Ιεραποδημίες. Ο συγγραφέας μάς βάζει στο κλίμα της ιστορίας με την πληροφορία ότι: Κάθε χρόνο ο άνθρωπος αυτός ανέβαινε από την πόλη του στο αγιαστήριο της Σιλώ για να προσκυνήσει και να προσφέρει θυσία στον Κύριο, τον Θεό του Ισραήλ (1:3). Ο Ελκανά δεν πήγαινε κάθε χρόνο στη Σιλώ για εκδρομή αναψυχής αλλά ήταν μια υποχρέωση του κάθε Ισραηλίτη από τότε που μπήκαν στη Χαναάν (Δτ 16:16). Τόσο εδώ όσο και στο βιβλίο των Αριθμών, ωστόσο, δεν έχουμε ξεκάθαρη εικόνα για το πόσες φορές τον χρόνο πήγαιναν στα αγιαστήρια οι Ισραηλίτες. Μία φορά σε κάθε γιορτή ή μία φορά σε μία γιορτή, όποια διάλεγαν; Πάντως, σίγουρα, τουλάχιστον μία φορά πήγαιναν κάθε χρόνο.

2) Τα Αγιαστήρια. Τα αγιαστήρια ή *βαμώθ* στον Ισραήλ ήταν στην Παλαιά Διαθήκη τα εξής: Γάλαγα (ΙησΝ 4:19εξ· 5:9εξ), Σιλώ (ΙησΝ 18:1· 21:2· 22:9.12), Μισπά (Κρ 20:1-3· 21:1-8), Γαβαών (Α΄ Χρ 16:39· Β΄ Χρ 1:3.5.13), Οφρά (Κρ 6:11-24), Δαν/Βαιθήλ (Α΄ Βασ 12:28-33· Β΄ 10:29 κλπ.), Ιερουσαλήμ (Α΄ Βασ 3:15) [Ίσως οι ανασκαφές αποκαλύπτουν και άλλα τέτοια ιερά –*Η. Οικονόμου*]. Αντιπαραβάλλονται με τα ειδωλολατρικά βαμώθ των Χαναναίων που τα βρήκαν οι Ισραηλίτες όταν μπήκαν στη Γη της Επαγγελίας. Ήταν υψώματα είτε φυσικά (λόφοι) είτε τεχνητά (σωροί λίθων) που στην κορυφή τους θυσίαζαν στα είδωλα. Τα έκαναν όσο πιο ψηλά μπορούσαν, γιατί έτσι νόμιζαν ότι πλησίαζαν περισσότερο στη θεότητα. Πήγε, λοιπόν, κι ο Ελκανά με την Άννα, και όταν κάθισαν να φάνε (ιερά δείπνα) μετά τη θυσία που πρόσφερε (3 βόδια), ο Ελκανά σαν οικοδεσπότης έδωσε στη μία γυναίκα του, τη Φενίννα, και στους γιους της πολλές μερίδες από τα σφάγια, αλλά στην Άννα, αν και την αγαπούσε, της έδωσε μόνο μία μερίδα, επειδή ήταν άτεκνη. [Οι παλαιότερες μετ. και ο Βάμβας, λένε ότι την αγαπούσε περισσότερο και γι' αυτό της έδωσε διπλή μερίδα]. Αυτό γινόταν κάθε φορά.

3) Η Ατεκνία. Η σημασία της στειρότητας ήταν μεγάλη στον αρχαίο Ισραήλ. Η στείρα γυναίκα, όσο κι αν την αγαπούσε ο άντρας της, ήταν ο περίγελως των άλλων συζύγων και της κοινωνίας (πρβλ. Σάρρα-Άγαρ, Λεία-Ραχήλ κλπ.) και τώρα Φενίννα-Άννα. Η ατεκνία στον αρχαίο Ισραήλ ήταν όνειδος, δοκιμασία και ποινή. Ήταν η στέρηση της ευλογίας του Θεού, ο οποίος έδινε και τη ζωή. Οι Εβραίοι ήθελαν να αποκτήσουν πολλά παιδιά, ιδίως αρσενικά, γιατί έτσι εξασφαλιζόταν η επιβίωση της οικογένειας και διατηρείτο η περιουσία. Μόνο τα αγόρια κληρονομούσαν. Τα κορίτσια μόνο αν δεν υπήρχε κληρονόμος [Οι κόρες του Ιώβ κληρονόμησαν κατ' εξαίρεση (Ιωβ 42:13εξ)]. Έτσι, η Άννα, καθώς θεωρείτο απεριμμένη από τον Θεό, ζούσε στην απαξίωση και βίωνε καθημερινό μπουλινγκ από την άλλη σύζυγο, τη Φενίννα.

4) Τα Τάματα. Η Άννα σε μια απ' αυτές τις αποδημίες στο αγιαστήριο του Κυρίου, έφερε το πρόβλημά της κατευθείαν στον Κύριο. Προσευχόταν γονατιστή και «εξέχε την ψυχήν αυτής ενώπιον του Κυρίου». Ο ιερέας Ηλεί την έβλεπε από μακριά, αλλά δεν την άκουγε, και παρακολουθώντας τα χείλη της την πέρασε για μεθυσμένη. Η Άννα, ωστόσο, χωρίς να προσέχει ή να λαμβάνει υπόψη της τι εντύπωση δημιουργούσε, είχε επικεντρωθεί απόλυτα στην προσευχή της, και μάλιστα έκανε ένα τάμα στον Κύριο: όταν θα γεννιόταν το παιδί και ήταν αγόρι, θα το αφιέρωνε στην υπηρεσία του Κυρίου. Αυτό λεγόταν «τάμα» ή «ευχή» ενώπιον του Θεού. Στο βιβλίο των Αριθμών (30:11-16) έχουμε μια ξεκάθαρη διευθέτηση για τα τάματα μιας παντρεμένης γυναίκας όπως ήταν η Άννα. Ο Ελκανά όχι μόνο δεν αντιτάχθηκε αλλά συμφώνησε και φρόντισε να το κάνει και δικό του το τάμα της Άννας. Στο εδ. 21 διαβάζουμε ότι ανέβηκε οικογενειακώς στη Σιλώ για την ετήσια θυσία «και ένα τάμα που είχε κάνει». Το τάμα ήταν η υπόσχεση ότι αν το παιδί ήταν αγόρι, η μάνα του θα το αφιέρωνε στον Κύριο και θα ήταν «ναζηραίος». Πάλι στους Αριθμούς (κεφ. 6) αναφέρονται όλες οι τελετουργικές πράξεις για να καθιερωθεί κάποιος σαν ναζηραίος.

5) Ο Απογαλακτισμός. Όταν γεννήθηκε ο Σαμουήλ, η Άννα έκανε 2-3 χρόνια ν' ανέβει στην ετήσια επίσκεψη στη Σιλώ. Κι ο λόγος ήταν ότι είχε αποφασίσει να πάει μια και καλή όταν θα απογαλακτιζόταν το παιδί. Να πούμε πάλι εδώ ότι η διάρκεια του θηλασμού ήταν μεγάλη εκείνη την εποχή. Θα έπρεπε το μωρό να θηλάζει επί 3 χρόνια, και μετά θα το πήγαινε η μάνα του στον Κύριο.

Καταλαβαίνει κανείς πόσο θαρραλέα γυναίκα ήταν η Άννα. Καμιά μάνα δεν είναι διατεθειμένη να αφήσει το παιδί που θηλάζει επί 3 χρόνια, να το αποκόψει και ψυχολογικά, και να το παραδώσει στον Κύριο. Από την άλλη, ήταν επικίνδυνο να υπαναχωρήσει και να μην εκπληρώσει το τάμα της, γιατί τότε θα είχε επιπτώσεις. Θα ήταν ένοχη αμαρτίας (Δτ 23:21).

B. ΜΑΘΗΜΑΤΑ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΡΟΣΕΥΧΗ ΤΗΣ ΑΝΝΑΣ.

Η συμπεριφορά της Άννας και η προσευχή της έχουν αρκετά να μας διδάξουν σήμερα:

1) Στράφηκε απευθείας στον Θεό. Η Άννα ήταν πολύ πικραμένη, και προσευχόταν κλαίγοντας στον Κύριο (Α' Σαμ 1:10). Το πλαίσιο της θλίψης της Άννας ήταν η Φενίννα με τα πολλά παιδιά, που θεωρείτο ευνοημένη από τον Κύριο. Ο Ελκανά, ο άντρας της, που ήταν η ευνοημένη του και που τη φρόντιζε και την αγαπούσε παραπάνω από ό,τι αγαπούσε τη Φενίννα. Ο κοινωνικός περίγυρος που η Άννα ένιωθε ότι τη χλεύαζε. Δεν μπορούσε όμως να κάνει τίποτε παραπάνω για να ικανοποιήσει τη λαχτάρα της για ένα παιδί. Κάπως έτσι είναι και η δική μας η ζωή πολλές φορές. Οι άλλοι γύρω μας είτε μας ζηλεύουν, μας μισούν ή ακόμη κι αν μας αγαπούν, δεν μπορούν να μας βοηθήσουν. Και τότε πρέπει να στραφούμε αποκλειστικά στον Κύριο. Να αναζητήσουμε τα «γιατί» που κρύβονται πίσω από τους σκοπούς του Θεού. Γιατί καθυστερεί; γιατί δεν μας ακούει; γιατί δίνει στους άλλους και δεν δίνει σ' εμάς; γιατί απαντάει στους άλλους και όχι και σ' εμάς; Ο Θεός όμως έχει τον δικό του χρόνο. Όπως τότε με την Άννα. Ο Σαμουήλ έπρεπε να γεννηθεί και να φανεί στο προσκήνιο σε μια δεδομένη ιστορική στιγμή. Τότε που ο Ηλεί είχε γεράσει και τα παιδιά του είχαν εξοκειλλεί. Τότε που δεν υπήρχε κανένας «Βλέπων» στον Ισραήλ, αλλά ήταν τότε που έπρεπε να εκδιπλωθεί το σχέδιο του Θεού και να ανατραφεί ο Σαμουήλ ως ιερέας.

2) Άφησε τον Θεό να εργαστεί στη ζωή της. Έκανε τάμα και είπε: «Κύριε, Θεέ του Ισραήλ, αν σκύψεις πάνω από την ταιλαιπωρία της δούλης σου, αν δεν με ξεχάσεις και πράγματι μου δώσεις αρσενικό παιδί, τότε εγώ...» (Α' Σαμ 1:11). Πίστευε πως ο Θεός ήταν ο μόνος που μπορούσε να την ακούσει και να ανατρέψει τους φυσικούς όρους στο σώμα της, και να νικήσει τη στείρότητά της. Χωρίς να νοιάζεται τι εντύπωση θα προκαλέσει στους περαστικούς, ξέχυσε την ψυχή της μπροστά στον Κύριο. Φάνταζε τρελή ή μεθυσμένη για τους καθωσπρέπει τυπικούς προσκυνητές αλλά έτσι την άκουσε ο Κύριος.

3) Ηρέμησε μετά την προσευχή της. Τότε η Άννα πήγε κι έφαγε, και το πρόσωπό της δεν ήταν πια μελαγχολικό [...] Ο Ελκανά συννευρέθηκε με τη γυναίκα του την Άννα, κι ο Κύριος θυμήθηκε την προσευχή της. Εκείνη έμεινε έγκυος κι όταν συμπληρώθηκε ο καιρός, γέννησε γιο. Τότε είπε: «Τον ζήτησα από τον Κύριο» και τον ονόμασε «Σαμουήλ» (Α' Σαμ 1:18.20). Η Άννα ήξερε βαθιά μέσα της ότι ο Θεός είχε αρχίσει να εργάζεται. Είχε αφεθεί στην αξιοπιστία του Θεού. Δεν αμφέβαλλε για το παραμικρό, δεν ανησυχούσε. Η αυθεντικότητα της πίστης της φαίνεται από το ότι προτού φύγει από τη Σιλώ για τη Ραμαθά, την πόλη της, πρόσφερε στον Κύριο θυσία ευχαριστίας και λατρείας, με πίστη στην υπερβατική δύναμη του Θεού. Κι ο Θεός τής χάρισε τον γιο της.

4) Δεν υπαναχώρησε από το τάμα της. Εκεί έσφαξαν το βόδι κι έφεραν το παιδί στον Ηλεί. Τότε η Άννα του είπε: «Κυρίε μου, εγώ είμαι η γυναίκα που στάθηκε εδώ κοντά σου για να προσευχηθεί στον Κύριο. Είναι αλήθεια, όπως με βλέπεις και σε βλέπω» (Α' Σαμ 1:24-28). Η Βίβλος δεν μας αναφέρει τα αισθήματα της Άννας ούτε όταν παρακαλούσε τον Κύριο να της δώσει παιδί ούτε όταν το μεγάλωνε και το θηλάζε ούτε όταν ξεκίνησε με ένα τρίχρονο μοσχάρι να αφιερώσει το παιδί της στο αγιαστήριο. Είναι γνωστό, όμως, πόσο δένεται μια μάνα με το παιδί που θηλάζει. Όπως προαναφέραμε, η περίοδος του θηλασμού τότε κρατούσε 3 χρόνια. Μέσα σ' αυτά τα τρία χρόνια, η μάνα θα μπορούσε να αλλάξει γνώμη. Με συνέπειες, βέβαια, αλλά μπορούσε. Υπερίσχυσε όμως η πίστη της. Η Άννα δεν επικαλείτο τον Θεό και δεν θυσίαζε στον Θεό μόνο όταν είχε το πρόβλημα. Ανταποκρινόταν στην υποχρέωσή της και μετά που λυνόταν το πρόβλημα. Τίμησε τον Κύριο παραπάνω από την ευλογία που της έδωσε. Ο Κύριος αξίζει παραπάνω από τα δώρα του. Και στην περίοδο της θλίψης, σμιλεύτηκε η πίστη, η υπομονή και ο χαρακτήρας της Άννας. Και ποτέ ο Θεός δεν θα αφήσει τη θλίψη να έχει τον τελευταίο λόγο στη ζωή μας.

5) Ευχαρίστησε τον Θεό για τον τρόπο με τον οποίο ενήργησε. Το κεφ. 2 του Α' Σαμουήλ αρχίζει με την ευχαριστήρια προσευχή της Άννας. Και συνεχίζει η όμορφη αυτή προσευχή αφιέρωσης ως το εδ. 10. Ως προς το θέμα της, μοιάζει πολύ με την προσευχή της Παρθένου Μαρίας, το γνωστό Μεγαλυνάριο (Λκ 1:46-55), καθώς κι εκείνη μεγαλύνει τον Κύριο που της χάρισε παιδί, τον Ιησού. Μπορούμε να πούμε πως ο Θεός ενέπνευσε αυτά τα λόγια και στις δύο γυναίκες, γιατί το παιδί που γέννησε η καθεμιά είχε φοβερή επίδραση στα έθνη και στους λαούς της γης και στον σημερινό ακόμα κόσμο. Ο Σαμουήλ έγινε ο πρώτος προφήτης του Ισραήλ, ήταν αρχιερέας, Κριτής του Ισραήλ και σύμβουλος («Βλέπων») των βασιλιάδων Σαούλ και Δαβίδ, τον προπάτορα του Ιησού. Δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι ποτέ οι χρόνοι του Θεού δεν είναι τυχαίοι. Πολλές φορές είναι δύσκολο να διακρίνουμε και να καταλάβουμε πώς εργάζεται ο Θεός, και γιατί οι απαντήσεις του στις πιο βαθιές αναζητήσεις μας παίρνουν τόσο πολύ χρόνο. Μπορούμε εντούτοις να τον εμπιστευτούμε ότι ακούει τις προσευχές μας και εργάζεται για μας. Μπορεί το τσίμινγκ του Θεού να μοιάζει άσχετο μ' εμάς αλλά εμείς δεν μπορούμε να γνωρίζουμε τι ξέρει ο Θεός. Μας ζητάει απλά να τον εμπιστευόμαστε, όπως ακριβώς έκανε η Άννα. Μας καλεί να του λέμε τα ζητήματά μας, τις αγωνίες μας, τους πόθους μας ή τον πόνο μας. Ποτέ ο Θεός δεν θα κλείσει τ' αυτιά του στην κραυγή μας ούτε θα μας αποδιώξει. Είναι απέραντα αξιόπιστος, με απέραντη αγάπη και απέραντη καλοσύνη.
